

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 września 2016 r. (Znak: I/20/035135176) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. Wydział (...) Umów Międzynarodowych w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 czerwca 2016 roku, odmówił J. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Podstawą wydania takiej decyzji było ustalenie, że wnioskodawca orzeczeniem lekarza orzeczenia ZUS z dnia 21 lipca 2016 roku został uznany za częściowo niezdolnego do pracy do 30 września 2018 roku, daty częściowej niezdolności do pracy nie dało się ustalić. Wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym przepisami okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 5 lat w ostatnim 10-leciu przed dniem złożenia wniosku o rentę. Ponadto niezdolność do pracy powstała w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia

/decyzja k. 33 akt ZUS/.

Wnioskodawca zakwestionował powyższą decyzję jako krzywdzącą i w dniu 2 listopada 2016 roku złożył od niej odwołanie wnosząc o jej zmianę. Wskazał, że organ rentowy nie podjął żadnych realnych kroków celem ustalenia pełnych okresów składkowych i nieskładkowych za okres jego pracy we W.

/odwołanie k. 2 – 2 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 9 listopada 2016 roku organ rentowy wniósł o jego odrzucenie z uwagi na niedopuszczalność dogri sądowej, ewentualnie o jego oddalenie argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 4 – 5 /.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. P. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy J. P. złożył w dniu 30 czerwca 2016 roku.

/wniosek k. 1 – 6 akt ZUS/.

Orzeczeniem z dnia 21 lipca 2016 roku lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do 30 września 2018 roku. Daty powstania częściowej niezdolności do pracy nie da się ustalić. Brak jest niezdolności do pracy w okresie od 1 sierpnia 1993 roku do 31 stycznia 1995 roku.

/orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dn. 21.07.2016 r /.

Wnioskodawca nie złożył sprzeciwu od powyższego orzeczenia.

/okoliczność bezsporna/

Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy wyniósł 5 lat i 21 dni.

Do ogólnego stażu pracy wnioskodawcy organ rentowy zaliczył zatrudnienie wnioskodawcy w okresie:

od - 14.12.1987 roku do 14.11.1991 roku;

od - 24.11.1991 roku do 10.12.1991 roku

od - 14 grudnia 1991 roku do 19.01.1992 roku;

od - 23 stycznia 1992 roku do 26 stycznia 1992 roku;

od - 2 lutego 1992 roku do 15 marca 1992 roku;

od - 21 marca 1992 roku do 29 marca 1992 roku;

od - 8 kwietnia 1992 roku do 31 maja 1992 roku;

od - 25 listopada 1992 roku do 31 lipca 1993 roku.

Wnioskodawca w okresie od 14 grudnia 1987 roku do 31 stycznia 1993 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Kopalni (...) w okresie od 14 grudnia 1987 roku do 31 grudnia 1989 roku na stanowisku robotnika dołowego i w okresie od 1 stycznia 1990 roku do 31 stycznia 1993 roku na stanowisku młodszego górnika.

/okoliczność bezsporna k. 26 - wyliczenia akta ZUS, świadectwo pracy k. 9/.

W dniu 18 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. Wydział (...) Umów Międzynarodowych wszczął postępowanie mające na celu uzyskanie od zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej włoskiej potwierdzenia okresów ubezpieczenia przebytych przez wnioskodawcę na terenie W.

/ pismo wszczynające postępowanie wyjaśniające k. 13 akt ZUS/.

W dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę, tj. w okresie od 30 czerwca 2006 roku do 29 czerwca 2016 roku łączny staż pracy wnioskodawcy wyniósł 1 rok i 8 miesięcy ubezpieczenia na terenie W. w tym okresy składkowe 1 rok i 6 miesięcy i okresy nieskładkowe 2 miesiące.

Włoska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła okresy ubezpieczenia od 27 maja 1995 roku do 31 grudnia 2013 roku w wymiarze 72 miesięcy.

Ostatnie ubezpieczenie wnioskodawcy ustało na terenie W. w dniu 31 grudnia 2013 roku

/ wyliczenia k. 29- 30 formularz E 205 z dnia 09.08. 2016 r akta ZUS/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz. 887, ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w wymienionych okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Niezdolną do pracy - w rozumieniu ustawy roku o emeryturach i rentach - jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12). Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się, stosownie do art. 13 ust. 1, stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość

przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne

W przypadku ubezpieczonego, którego niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, okresy składkowe i nieskładkowe muszą wynosić łącznie co najmniej 5 lat (art. 58 ust. 1 pkt. 5 ustawy). W myśl art. 58 ust. 2 pięcioletni staż okresów składkowych i nieskładkowych powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Z kolei przepis art. 14 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach stanowi, że jeżeli nie ma możliwości ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, natomiast ustalono okres, w którym niezdolność do pracy powstała, za datę powstania niezdolności przyjmuje się datę końcową tego okresu. Jeżeli nie ma możliwości ustalenia ani daty, ani okresu powstania niezdolności do pracy, za datę powstania niezdolności przyjmuje się datę zgłoszenia wniosku o świadczenie.

Odnosząc powyższe uregulowania do ustalonego stanu faktycznego stwierdzić należy w obliczu treści niekwestionowanego przez strony (a w szczególności przez wnioskodawcę) orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 21 lipca 2016 roku J. P. spełnia określoną w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy przesłankę nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy – jest bowiem częściowo niezdolny do pracy. Niezdolność ta w jego przypadku jest częściowa i trwa do 30 września 2018 roku.

Dla nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy ustawa wymaga jednak kumulatywnego (łączego) spełnienia również pozostałych przesłanek określonych w art. 57 ust. 1 pkt 2 i 2., tj. posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz powstania niezdolności do pracy niezdolność do pracy nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów wymienionych w ustawie. Tymczasem z treści zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki dotyczącej posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, który w jego przypadku wynosi 5 lat i powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę. W dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę, tj. w okresie od 30 czerwca 2006 roku do 29 czerwca 2016 roku łączny staż pracy wnioskodawcy wynosi jedynie 1 rok i 8 miesięcy tytułem ubezpieczenia na terenie W., w tym okres składkowy w liczbie 1 rok i 6 miesięcy i okres nieskładkowy w liczbie 2 miesięcy.

Zgodnie z art. 8 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe. W odniesieniu do sytuacji uregulowanych stosownymi umowami międzynarodowymi przepis ten nakazuje uwzględnianie zagranicznych okresów ubezpieczenia, mimo że okresy te przypadały za granicą (w ramach systemów zagranicznych), a składka była odprowadzana na rzecz instytucji zagranicznej.

Z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, które Sąd Okręgowy w pełni podziela wynika, że z brzmienia art. 8 ustawy o emeryturach i rentach wypływa wniosek, iż przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy ubezpieczenia za granicą. Chodzi zatem nie o okresy zatrudnienia za granicą, które mogą być według prawa polskiego kwalifikowane jako okresy ubezpieczenia, lecz o okresy, które zgodnie z prawem państwa, w którym ubezpieczony w danym okresie przebywał (był zatrudniony) i podlegał ubezpieczeniu, są okresami ubezpieczenia i mogą być na zasadzie art. 8 ww. ustawy uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości w Polsce. Takiej zaś kwalifikacji mogą dokonać właściwe organy ubezpieczeniowe (lub sądy) państwa, w którym zatrudnienie to miało miejsce. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., I UK 99/06, L.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, L. nr (...)).

Do dnia 30 kwietnia 2004 roku stosunki w zakresie zabezpieczenia społecznego między Polską a innymi państwami regulowały dwustronne umowy (konwencje) o zabezpieczeniu społecznym. W latach 1948 - 2004 Polska zawiązała się tego typu umowami z kilkunastoma państwami. Wśród tych państw były także państwa członkowskie Unii Europejskiej.

W odniesieniu do państw członkowskich Unii Europejskiej od czasu przystąpienia Polski do UE (1 maja 2004 r.) zastosowanie w przedmiotowej materii znajdują wprost przepisy rozporządzeń o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 i - od 1 maja 2010 r. - rozporządzenie (WE) Nr 883/2004 (Dz.Urz.UE.L Nr 166, str. 1). W tym kontekście należy zwrócić uwagę na art. 8 ust. 1 rozp. (WE) nr 883/2004, zgodnie z którym zastępuje ono wszelkie konwencje dotyczące ubezpieczeń społecznych mające zastosowanie między państwami członkowskimi wchodzące w jego zakres. Przepis ten dotyczy w pierwszym rzędzie rozporządzenia (EWG) nr 1408/71, a dla państw przystępujących do UE ma on to znaczenie, że skutkuje zastąpieniem dotychczasowych umów międzynarodowych przepisami wspólnotowej koordynacji. (por. Emerytury i renty red. Gudowska 2013, wyd. 1/Lach, opubl. Legalis).

W myśl art. 4 ww. rozp. WE o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie korzystają z tych samych świadczeń i podlegają tym samym obowiązkom na mocy ustawodawstwa każdego Państwa Członkowskiego, co jego obywatele (zasada równego traktowania).

Z kolei w myśl z art. 5 ww. rozp. WE w przypadkach, w których na podstawie ustawodawstwa właściwego Państwa Członkowskiego, zaistnieniu pewnych okoliczności lub zdarzeń przypisywane są określone skutki prawne, to Państwo Członkowskie uwzględnia podobne okoliczności lub zdarzenia zaistniałe w każdym Państwie Członkowskiego tak jak gdyby miały one miejsce na jego własnym terytorium (zasada równego traktowania świadczeń, dochodów, okoliczności lub zdarzeń).

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, o ile rozporządzenie nie stanowi inaczej, właściwa instytucja Państwa Członkowskiego, której ustawodawstwo uzależnia nabycie, zachowanie, przysługiwanie lub odzyskanie prawa do świadczeń, objęcie przez ustawodawstwo, lub dostęp do lub zwolnienie z ubezpieczenia obowiązkowego, fakultatywnego kontynuowanego lub dobrowolnego, od spełnienia okresów ubezpieczenia, zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania, bierze pod uwagę w niezbędnym zakresie okresy ubezpieczenia, zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania spełnione na podstawie ustawodawstwa każdego innego Państwa Członkowskiego, tak jakby były to okresy spełnione na podstawie stosowanego przez nie ustawodawstwa.

Realizując dyspozycję powyższego przepisu organ rentowy wbrew zarzutom wnioskodawcy wszczął postępowanie mające na celu uzyskanie od zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej włoskiej potwierdzenia czy w spornym okresie podlegał - jak twierdzi - ubezpieczeniom społecznym według prawodawstwa tych państw. W tym celu organ rentowy wystąpił do zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej ze stosownym zapytaniem przy użyciu standardowych formularzy z serii (...) 205, dotyczących świadczeń emerytalno-rentowych.

W odpowiedzi na powyższe zapytania ZUS instytucja ubezpieczeniowa włoska podała, że wnioskodawca w spornym okresie tj., w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę, z uwagi na to, że daty powstania częściowej niezdolności do pracy wnioskodawcy nie dało się ustalić, czyli w okresie od 30 czerwca 2006 roku do 29 czerwca 2016 roku posiada 1 rok i 8 miesięcy ubezpieczenia tytułem pracy na terenie W.. Ponadto jak wynika z nadesłanego formularza E 205 ubezpieczenie wnioskodawcy ustало w dniu 31 grudnia 2013 roku, stąd niezdolność do pracy wnioskodawcy (powstała w dniu złożenia wniosku tj. 30. 06. 2016 roku) powstała w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontradyktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych

pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

Mając na uwadze, że w toku postępowania ubezpieczony nie udowodnił okoliczności leżących u podstaw odwołania Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c., odwołanie oddalił.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

30 X 2017 roku.

D.D-Z.